

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Ирена Кирилова Емилова,
Професионално направление 3.9 Туризъм
Научна специалност: Икономика и управление
Нов български университет

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Владимир Бойчев Бойчев
Тема на дисертационния труд: „Въздействие на фармацевтичната индустрия върху туризма”

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 21/12.01.2023 г. на Ректора на УНСС

1. Информация за дисертанта

Докторантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Икономика на туризма“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“. Зачислен е като редовен докторант със заповед № 765/20.03.2018 г. на Ректора на УНСС и трансформиран в задочна форма на основание заповед № 953/28.03.2018 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Обемът на дисертационния труд е 216 страници. Отличава се с балансирана структура, която включва всички задължителни елементи на научно-изследователска разработка: увод от 8 стр., изложение в три глави с общо 191 стр., заключение от 2 стр., 4 приложения (8 стр.) и списък на литературните източници (7 стр.). Списъкът на използваната и цитирана литература съдържа 198 литературни източника на четири езика български, английски, френски и руски, което показва отличната

осведоменост на автора относно публикуваната специализирана литература в световен мащаб, касаеща проблематиката на дисертацията.

В увода докторантът е обосновал актуалността и значимостта на темата, изчерпателно и точно е определил тезата, целите, задачите, предмета, обекта, методологията, методите и ограниченията, които са свързани с провеждането на изследването.

Избраната от докторанта тема за неговия труд е актуална поради случващото се в световния и национален туризъм през последните години, свързано с пандемията от COVID-19, която нанесе тежък удар върху туристическия сектор навсякъде по света. Това, както и други възможни неблагоприятни тенденции, могат рязко да обърнат възходящата тенденция в туризма през последните шестдесет години. За да бъде предотвратено това, освен всичко друго е нужно да се отчита влиянието на други сектори и отрасли върху туризма и да се търсят най-добрите пътища за използването на положителните въздействия за възстановяването и развитието на сектора. Това прави едно изследване на влиянието на фармацевтичната индустрия върху туризма **особено актуално към момента.**

Поставената от докторанта цел очертава добре предметната насоченост на изследователския процес. Целта на дисертационния труд е да се изследва, с достъпните средства и подходящи научни методи, въздействието, което фармацевтичната индустрия оказва върху туризма и да се проведе емпирично изследване на нагласите на хотелските мениджъри, туроператори и потребители на туристически услуги за перспективите на развитие на конгресния, медицинския и фармацевтичен туризъм.

Обектът и предметът на дисертационния труд са ясно дефинирани. Обектът е връзката между фармацевтичната индустрия и туризма. Предмет е въздействието на фармацевтичната индустрия върху развитието на туризма.

В дисертационният труд се защитава тезата, че фармацевтичната индустрия е перспективен фактор, който може да окаже благоприятно за развитие на специализирани видове туризъм. Основната изследователска теза е доразвита чрез отделни хипотези, **които са потвърдени** в хода на изследването.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В изследователската си работа докторантът използва подходящи изследователски подходи и методи, чрез които постига поставената

научна цел на дисертационния си труд – анализ и синтез, сравнителен анализ, индукция и дедукция, статистически и дескриптивни методи, анкетно проучване.

Докторантът е провел комплексно емпирично изследване, за целта на което е разработил три авторски анкетни карти. С тях успешно е установил оценката на три различни групи респонденти, както следва: нагласите на потребители на специализирани туристически продукти (медицинския и фармацевтичния туризъм) – изследвани са 201 респондента; оценка на мениджъри на хотели за ролята на представители на фармацевтичната индустрия върху динамиката на търсенето и предлагането на конгресен и съботен туризъм – изследвани са 93 респондента; оценка на представители на туристически фирми за перспективите на предоставянето на туристически услуги в областта на медицинския и фармацевтичен туризъм на националния пазар – изследвани са 32 респондента.

Докторантът е постигнал поставената научна цел – в следствие на проведеното изследване установява влиянието на фармацевтичната индустрия върху медицинския, фармацевтичния и конгресен туризъм, **с което защитава поставената теза.** В първата глава на дисертационния труд систематично са представени теоретични проблеми, изясняващи спецификата на туризма и туристическата индустрия, актуалното състояние на туристическия бизнес, връзката на фармацевтичната индустрия с избрани видове туризъм – конгресен, медицински и фармацевтичен. Във втората глава е представена спецификата, актуалното състояние и перспективите за развитие на фармацевтичната индустрия. Трета глава на дисертационния труд е посветена на анализ и интерпретация на резултатите от проведеното емпирично проучване.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертационния труд на докторанта Владимир Бойчев се открояват следните значими научно-приложни приноси:

- систематично и задълбочено е изследван туризма като феномен и индустрия, както и неговата специфика като проблем за научно изучаване;
- извършена е задълбочена диагностика на актуалното състоянието и перспективите за развитие на фармацевтичната индустрия, като и въздействието ѝ върху определени специализирани видове туризъм;
- въздействието на фармацевтичната индустрия върху медицинския, фармацевтичния и конгресен туризъм е изследвано чрез научно обоснована и приложна изследователска методика;

- емпиричното изследване доказва наличието на реални възможности за използване на фармацевтичната индустрия за развитието на в българския туризъм;

- дадени са адекватни и приложими в практиката препоръки за оптимизиране въздействието на фармацевтичната индустрия върху развитието на българския туризъм.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Самостоятелните публикации на докторанта са свързани с темата на дисертацията и отразяват важни аспекти на изследванията му, осигурявайки му нужната публичност. Публикациите му са шест на брой: пет доклада от конференции в България и статия на английски език.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат, който е в обем от 75 стр., коректно резюмира съдържанието на самата дисертация, отговаря на нормативните изисквания и представя основните структурни части на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

На докторанта Владимир Бойчев може да се препоръча да продължи изследователската си работа по посока на изследване на въздействието на други икономически значими индустрии върху развитието на туризма.

8. Заключение

Представеният от докторант Владимир Бойчев дисертационен труд изцяло отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на Правилника за неговото прилагане, както и на вътрешните нормативни изисквания на УНСС.

Дисертационният труд притежава безспорни научни и академични достойнства, което ми дава основание да му поставя **положителна оценка** и да гласувам за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“ в професионално направление 3.8 Икономика на Владимир Бойчев Бойчев.

Дата / място
30.01.2023 г.
Гр. София

Подпис: .....
/доц. д-р Ирена Емилова/